

ЗАКОН

О ДОПУНАМА КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА

Члан 1.

У Кривичном законнику („Службени гласник РС,“ бр. 85/05, 88/05 - исправка, 107/05 - исправка, 72/09, 111/09, 121/12 ,104/13 и 108/14), у члану 154. после после речи: „кршењем закона“ додаје се запета и речи: „злоупотребом политичке моћи кроз институције законодавне, судске или извршне власти,“

Члан 2.

У члану 155. после става 2. додају се ст. 3. и 4. који гласе:

„Ко силом или претњом захтева или принуди другог да достави доказ о томе како је гласао на изборима, гласању о опозиву или на референдуму, да је вршио или није вршио право гласања или да гласа за или против одређеног кандидата, листе односно предлога,

казниће се затвором од три месеца до три године.

Ко врши радње или поступке (фотографисањем, прављењем видео снимка, обележавање листића, гласањем другом хемијском оловком мимо оне коју је обезбедио бирачки одбор и друго) којим би доказао да је он или неко други, вршио или није вршио право гласања или да је он или неко други гласао за или против одређеног кандидата, листе односно предлога, као да ли је и како гласао о опозиву или на референдуму,

казниће се затвором од три месеца до три године.“

Члан 3.

У члану 156. после става 1. додаје се нови став 2. који гласи:

„Ко организује, за рачун политичке организације или појединца, који учествује на изборима давање другима, поклона или какве друге користи да на изборима или референдуму гласају или не гласају или гласа у корист или против одређеног лица или изборне листе, односно предлога, као и обећавање награде,

казниће се новчаном казном или затвором до пет година.“

Досадашњи ст. 2., 3. и 4. постају ст. 3., 4. и 5.

У досадашњем члану 4. који постаје члан 5. после речи: „одузеће се“ тачка се замењује запетом и додају се речи: „а радни однос или друга врста радног ангажовања по том основу ће престати.“

Члан 4.

У члану 158. додаје се став 2. који гласи:

„Ко у намери утицања на резултате избора или референдума организује или подстиче на састављање нетачног бирачког списка,

казниће се новчаном казном или затвором до пет година.“

Члан 5.

У члану 159. после става 2. додају се ст. 3. и 4. који гласе:

„Ко на подручју локалне самоуправе на којој се организују избори или спроводи референдум, прети, насилничким понашањем утиче на слободно кандидовање и слободно изражавање воље на изборима,

казниће се затвором до три године.

Ко на подручју локалне самоуправе на којој се организују избори или спроводи референдум организује застрашивање грађана, који имају право гласа, насилничко понашање чиме се утиче на слободно кандидовање и слободно изражавање воље на изборима,

казниће се затвором до пет година.“

Члан 6.

У члану 160. после става 1. додаје се нови став 2. који гласи:

„Ко организује повреду тајности гласања,

казниће се затвором до пет година.“

Досадашњи став 2. постаје став 3.

Члан 7.

У члану 161. додаје се став 2. који гласи:

„Ко организује дела из става 1. овог члана,

казниће се затвором од две до шест година.“

Члан 8.

У члану 162. после става 2. додаје се став 3. који гласи:

„Ко организује дела из ст. 1. и 2. овог члана,

казниће се казном затвора од две до шест година.“

Члан 9.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије.“

Образложење

I Уставни основ

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у члану 52. Устава Републике Србије у којима је прописано да сваки пунолетан, пословно способан држављанин Републике Србије има право да бира и да буде биран, да је изборно право је опште и једнако, избори су слободни и непосредни, а гласање је тајно и лично и да изборно право ужива правну заштиту у складу са законом, и члану 97. тачка 2. Устава Републике Србије којим је прописано да Република Србија, поред осталог уређује и обезбеђује одговорност и санкције за повреду слобода и права грађана утврђених Уставом.

II Разлози за доношење закона

Предлог закона о допунама Кривичног законика предлаже се како би будући избори у Србији били фер и поштени. Постојеће кривично законодавство није било ефикасно јер се у сваком изборном циклусу дешавају све озбиљније повреде изборног права. Избори обилују вербалним, физичким и сваким другим насиљем. У последње четири године све је присутнија и куповина гласова. На последњим локалним изборима куповина гласова је била очита. Поједине изборне листе су ушле у локалне скупштине искључиво куповином гласова, а поступци против њих још нису окончани чак иако су неки од њих признали дела. Осим тога неки од починиоца ових кривичних дела учествовали су и учествују у вршењу власти у локалним самоуправама и обезбеђују и даље средства кроз ту власт за куповину гласова на наредним изборима. Уколико се не донесе овај закон гласови ће се куповати на пијаци и више гласова имаће онај ко купи више гласова, а на тај начин ће бити обезбеден демократски поредак, а онима који буду незадовољни овим криминалним радњама остаје једино да не признају одржане изборе, што може довести до дубоке политичке кризе. Ове измене и допуне неопходно је усвојити имајући у виду све напреднију технологију која може да угрози тајност гласања, која је темељ слободних избора.

III Објашњење основних правних института и појединачних решења

Чланом 1. Предлога закона врши се допуна члана 154. који каже да и злоупотребом политичке моћи кроз институције законодавне, судске или извршне власти, ће се казнити новчаном казном или затвором до једне године.

Чланом 2. Предлога закона врши се допуна члана 155. тако што се додају ст. 3. и 4. који говоре о томе да ко силом или претњом захтева или принуди другог да достави доказ о томе како је гласао на изборима, гласању о опозиву или на референдуму, да је вршио или није вршио право гласања или да гласа за или против одређеног кандидата, листе односно предлога, казниће се затвором од три месеца до три године, као и да ко врши радње или поступке (фотографисањем, прављењем видео снимка, обележавање листића, гласањем другом хемијском оловком мимо оне коју је обезбедио бирачки одбор и друго) којим би доказао да је он или неко други, вршио или није вршио право гласања или да је он или неко други гласао за или против одређеног кандидата, листе односно предлога, као и да ли је и како гласао о опозиву или на референдуму, да ће се казнити затвором од три месеца до три године.

Чланом 3. Предлога закона врши се допуна члана 156. тако што се додаје нови став 2. који каже да ко организује, за рачун политичке организације или појединца, који учествује на изборима давање другима, обећавање награде, поклона или какве друге користи да на изборима или референдуму

гласају или не гласају или гласа у корист или против одређеног лица или изборне листе, односно предлога да ће се казнити се новчаном казном или затвором до пет година. Такође се врши допуна става 4. који постаје став 5. где се каже да ће радни однос или друга врста радног ангажовања по том основу ће престати.

Чланом 4. Предлога закона врши се допуна члана 158. тако што се додаје став 2. који говори о томе да ко у намери утицања на резултате избора или референдума организује или подстиче на састављање нетачног бирачког списка, казниће се новчаном казном или затвором до пет година.

Чланом 5. Предлога закона врши се допуна члана 159. тако што се додају ст. 3. и 4. који говоре о томе да ко на подручју локалне самоуправе на којој се организују избори или спроводи референдум, прети, насилничким понашањем утиче на слободно кандидовање и слободно изражавање воље на изборима, ће се казнити затвором до три године и да ко на подручју локалне самоуправе на којој се организују избори или спроводи референдум организује застрашивање грађана, који имају право гласа, насилничко понашање чиме се утиче на слободно кандидовање и слободно изражавање воље на изборима ће се казнити затвором до пет година.

Чланом 6. Предлога закона врши се допуна члана 160. тако што се додаје нови став 2. којим се дефинише да ко организује повреду тајности гласања, казниће се затвором до пет година.

Чланом 7. Предлога закона врши се допуна члана 161. додавањем става 2. који каже да ко организује дела из става 1. тог члана, казниће се затвором од две до шест година.

Чланом 8. Предлога закона врши се допуна члана 162. додавањем става 3. који говори да ко организује дела из ст. 1. и 2. овог члана, казниће се казном затвора од две до шест година.

Чланом 9. Предлога закона дефинише се ступање на снагу овог закона.

IV. Анализа ефеката закона

Усвајањем и применом овог закона у знатној мери обезбедиће се регуларност избора у Републици Србији.

V. Финансијска средства потребна за примену закона

За спровођење овог закона није потребно обезбедити додатна финансијска средства у буџету Републике Србије.

VI. Разлози за доношење закона по хитном поступку

Доношење овог закона по хитном поступку неопходно је како би се обезбедила регуларност на предстојећим изборима и смањиле штетне последице како по друштво и грађане, тако и по Уставни поредак у Републици Србији.

ПРЕГЛЕД ОДРЕДБАБА КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА КОЈЕ СЕ ДОПУЊУЈУ**ГЛАВА ПЕТНАЕСТА
КРИВИЧНА ДЕЛА ПРОТИВ ИЗБОРНИХ ПРАВА****Повреда права кандидовања****Члан 154.**

Ко кршењем закона, ЗЛОУПОТРЕБОМ ПОЛИТИЧКЕ МОЋИ КРОЗ ИНСТИТУЦИЈЕ ЗАКОНОДАВНЕ, СУДСКЕ ИЛИ ИЗВРШНЕ ВЛАСТИ, или на други противправан начин спречи или омета кандидовање на изборима, казниће се новчаном казном или затвором до једне године.

Повреда права гласања**Члан 155.**

(1) Ко другог у намери да му онемогући вршење права гласања, противзаконито не упише у списак гласача, избрише из тог списка или га на други противправан начин спречи или омете да гласа,

казниће се новчаном казном или затвором до једне године.

(2) Ко силом или претњом принуди другог да на изборима, гласању о опозиву или на референдуму врши или не врши право гласања или да гласа за или против одређеног кандидата односно предлога,

казниће се затвором од три месеца до три године.

(3) КО СИЛОМ ИЛИ ПРЕТЊОМ ЗАХТЕВА ИЛИ ПРИНУДИ ДРУГОГ ДА ДОСТАВИ ДОКАЗ О ТОМЕ КАКО ЈЕ ГЛАСАО НА ИЗБОРИМА, ГЛАСАЊУ О ОПОЗИВУ ИЛИ НА РЕФЕРЕНДУМУ, ДА ЈЕ ВРШИО ИЛИ НИЈЕ ВРШИО ПРАВО ГЛАСАЊА ИЛИ ДА ГЛАСА ЗА ИЛИ ПРОТИВ ОДРЕЂЕНОГ КАНДИДАТА, ЛИСТЕ ОДНОСНО ПРЕДЛОГА,

КАЗНИЋЕ СЕ ЗАТВОРОМ ОД ТРИ МЕСЕЦА ДО ТРИ ГОДИНЕ.

(4) КО ВРШИ РАДЊЕ ИЛИ ПОСТУПКЕ (ФОТОГРАФИСАЊЕМ, ПРАВЉЕЊЕМ ВИДЕО СНИМКА, ОБЕЛЕЖАВАЊЕ ЛИСТИЋА, ГЛАСАЊЕМ ДРУГОМ ХЕМИЈСКОМ ОЛОВКОМ МИМО ОНЕ КОЈУ ЈЕ ОБЕЗБЕДИО БИРАЧКИ ОДБОР И ДРУГО) КОЈИМ БИ ДОКАЗАО ДА ЈЕ ОН ИЛИ НЕКО ДРУГИ, ВРШИО ИЛИ НИЈЕ ВРШИО ПРАВО ГЛАСАЊА ИЛИ ДА ЈЕ ОН ИЛИ НЕКО ДРУГИ ГЛАСАО ЗА ИЛИ ПРОТИВ ОДРЕЂЕНОГ КАНДИДАТА, ЛИСТЕ ОДНОСНО ПРЕДЛОГА, КАО ДА ЛИ ЈЕ И КАКО ГЛАСАО О ОПОЗИВУ ИЛИ НА РЕФЕРЕНДУМУ,

КАЗНИЋЕ СЕ ЗАТВОРОМ ОД ТРИ МЕСЕЦА ДО ТРИ ГОДИНЕ.

Давање и примање мита у вези са гласањем**Члан 156.**

(1) Ко другоме нуди, даје, обећа награду, поклон или какву другу корист да на изборима или референдуму гласа или не гласа или да гласа у корист или против одређеног лица односно предлога,

казниће се новчаном казном или затвором до три године.

(2) КО ОРГАНИЗУЈЕ, ЗА РАЧУН ПОЛИТИЧКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ИЛИ ПОЈЕДИНЦА, КОЈИ УЧЕСТВУЈЕ НА ИЗБОРИМА ДАВАЊЕ ДРУГИМА, ОБЕЋАВАЊЕ НАГРАДЕ, ПОКЛОНА ИЛИ КАКВЕ ДРУГЕ КОРИСТИ ДА НА ИЗБОРИМА ИЛИ РЕФЕРЕНДУМУ ГЛАСАЈУ ИЛИ НЕ ГЛАСАЈУ ИЛИ ГЛАСА У КОРИСТ ИЛИ ПРОТИВ ОДРЕЂЕНОГ ЛИЦА ИЛИ ИЗБОРНЕ ЛИСТЕ, ОДНОСНО ПРЕДЛОГА,

КАЗНИЋЕ СЕ НОВЧАНОМ КАЗНОМ ИЛИ ЗАТВОРОМ ДО ПЕТ ГОДИНА.

(2) Казном из става 1. овог члана казниће се и ко захтева или прими поклон или какву другу корист да на изборима или референдуму гласа или не гласа или да гласа у корист или против одређеног лица односно предлога.

(3) Ако дело из става 1. овог члана учини члан бирачког одбора или друго лице у вршењу дужности у вези са гласањем,

казниће се затвором од три месеца до пет година.

(4) Поклон или друга, корист одузеће се, А РАДНИ ОДНОС ИЛИ ДРУГА ВРСТА РАДНОГ АНГАЖОВАЊА ПО ТОМ ОСНОВУ ЋЕ ПРЕСТАТИ.

Састављање нетачних бирачких спискова

Члан 158.

Ко у намери утицања на резултате избора или на референдуму, сачини нетачан бирачки списак,

казниће се новчаном казном или затвором до три године.

КО У НАМЕРИ УТИЦАЊА НА РЕЗУЛТАТЕ ИЗБОРА ИЛИ РЕФЕРЕНДУМА ОРГАНИЗУЈЕ ИЛИ ПОДСТИЧЕ НА САСТАВЉАЊЕ НЕТАЧНОГ БИРАЧКОГ СПИСКА,

КАЗНИЋЕ СЕ НОВЧАНОМ КАЗНОМ ИЛИ ЗАТВОРОМ ДО ПЕТ ГОДИНА.

Спречавање одржавања гласања

Члан 159.

(1) Ко силом, претњом или на други противправан начин спречи одржавање гласања на бирачком месту,

казниће се затвором до три године.

(2) Ко омета гласање изазивањем нереди на бирачком месту услед чега гласање буде прекинуто,

казниће се новчаном казном или затвором до две године.

(3) КО НА ПОДРУЧЈУ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ НА КОЈОЈ СЕ ОРГАНИЗУЈУ ИЗБОРИ ИЛИ СПРОВОДИ РЕФЕРЕНДУМ ПРЕТИ, НАСИЛНИЧКИМ ПОНАШАЊЕМ УТИЧЕ НА СЛОБОДНО КАНДИДОВАЊЕ И СЛОБОДНО ИЗРАЖАВАЊЕ ВОЉЕ НА ИЗБОРИМА,

КАЗНИЋЕ СЕ ЗАТВОРОМ ДО ТРИ ГОДИНЕ.

(4) КО НА ПОДРУЧЈУ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ НА КОЈОЈ СЕ ОРГАНИЗУЈУ ИЗБОРИ ИЛИ СПРОВОДИ РЕФЕРЕНДУМ ОРГАНИЗУЈЕ ЗАСТРАШИВАЊЕ ГРАЂАНА, КОЈИ ИМАЈУ ПРАВО ГЛАСА, НАСИЛНИЧКО ПОНАШАЊЕ ЧИМЕ СЕ

УТИЧЕ НА СЛОБОДНО КАНДИДОВАЊЕ И СЛОБОДНО ИЗРАЖАВАЊЕ ВОЉЕ
НА ИЗБОРИМА,

КАЗНИЋЕ СЕ ЗАТВОРОМ ДО ПЕТ ГОДИНА.

Повреда тајности гласања

Члан 160.

(1) Ко на изборима или референдуму повреди тајност гласања,
казниће се новчаном казном или затвором до шест месеци.

(2) КО ОРГАНИЗУЈЕ ПОВРЕДУ ТАЈНОСТИ ГЛАСАЊА,
КАЗНИЋЕ СЕ ЗАТВОРОМ ДО ПЕТ ГОДИНА.

(2) Ако дело из става 1. овог члана учини члан бирачког одбора или друго лице
у вршењу дужности у вези са гласањем,

казниће се новчаном казном или затвором до две године.

Фалсификовање резултата гласања

Члан 161.

Члан органа за спровођење избора или референдума или друго лице које врши
дужности у вези са гласањем, који додавањем или одузимањем гласачких
листића или гласова при пребројавању или на други начин измени број
гласачких листића или гласова или објави неистинит резултат гласања,

казниће се затвором од шест месеци до пет година.

КО ОРГАНИЗУЈЕ ДЕЛА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА КАЗНИЋЕ СЕ ЗАТВОРОМ
ДО ДВЕ ДО ШЕСТ ГОДИНА.

Уништавање докумената о гласању

Члан 162.

(1) Ко уништи, оштети, одузме или прикрије гласачки листић или неки други
документ о гласању на изборима или на референдуму,

казниће се новчаном казном или затвором до једне године.

(2) Ако дело из става 1. овог члана учини члан бирачког одбора или друго лице
у вршењу дужности у вези са гласањем,

казниће се затвором од три месеца до три године.

(3) КО ОРГАНИЗУЈЕ ДЕЛА ИЗ СТАВА 1. И 2. ОВОГ ЧЛАНА,

КАЗНИЋЕ СЕ КАЗНОМ ЗАТВОРА ОД ДВЕ ДО ШЕСТ ГОДИНА.

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

1. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа

народни посланик Проф. др Јанко Веселиновић.

2. Назив прописа (са преводом на енглески језик)

Предлог закона о допунама Кривичног законика.
(*Draft of the Law on amendments to the Criminal Code*)

3. Усклађеност прописа са одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум), односно са одредбама Прелазног споразума о трговини и трговинским питањима између Европске заједнице, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Прелазни споразум)

- а) Одредба Споразума и Прелазног споразума која се односе на нормативну саржину прописа
- б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума и Прелазног споразума
- в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума
- г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума
- д) Веза са Националним програмом за интеграцију Републике Србије у Европску унију

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније

- а) Навођење примарних извора права ЕУ и усклађеност са њима
/
- б) Навођење секундарних извора права ЕУ и усклађеност са њима
/
- в) Навођење осталих извора права ЕУ и усклађеност са њима
/
- г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност
/
- д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније

5. Уколико не постоје одговарајући прописи Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност треба констатовати ту чињеницу. У овом случају није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Будући да нема секундарних извора права ЕУ са којима се пропис усклађује, уз овај предлог закона се не доставља Табела усклађености.

6. Да ли су претходно наведени извори права ЕУ преведени на српски језик?

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик ЕУ?

/

8. Учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености

/

Потпис руководиоца органа органа државне управе, односно другог овлашћеног предлагача прописа, датум и печат

Београд, 9. октобар 2015. године

НАРОДНИ ПОСЛАНИК

Проф. др Јанко Веселиновић – Покрет за ПРЕОКРЕТ